

Conclusies monitor HWBP Kennis en innovatiemonitor (bijlage 3 in jaarrapportage 2021)

De monitor van het HWBP Kennis en innovatieportfolio heeft als hoofddoel: het verantwoorden van de Kennis en Innovatieaanpak van het HWBP en de uitgaven van de inzet aan kennis en innovatie in het programma. Daarnaast kent de monitor een aantal subdoelen. De monitor is een instrument om te zien wat er goed gaat, en waar verbetering mogelijk is. Het kan de alliantiepartners stimuleren tot het (door)ontwikkelen van kennis en innovaties en het toepassen ervan in de praktijk. Tot slot moet de monitor de trends door de tijd heen kunnen waarnemen.

Gerelateerd aan deze doelen bestaan de volgende onderzoeksvragen:

1. Is de Kennis en Innovatieaanpak van het HWBP doelmatig?
2. Hoe belangrijk is de KenI strategie voor het verder brengen van kennis en innovaties ten behoeve van het halen van de HWBP programma doelen?
3. Welke verbetermogelijkheden zijn er?
4. Hoe ontwikkelen de resultaten van de Kennis en innovatieagenda zich?

Aanpak en Respons

De onderzoeksvragen zijn vertaald naar indicatoren en bijbehorende vragen op operationeel niveau (kwantitatief, kwalitatief of verhalend/verklarend). Deze zijn middels een enquête uitgevraagd. Voor het onderzoek zijn 260 personen uit de alliantie uitgenodigd. Hieronder bevinden zich medewerkers van waterschappen, ingenieursbureaus, aannemers, kennisinstituten en de programmadirectie HWBP. Uiteindelijk zijn er 91 respondenten.

Door (de projecten van) 17 waterschappen is gereageerd op de vragenlijst. De waterschappen die niet hebben gereageerd hebben momenteel ook geen projecten op het programma. Oproep tot deelname is verlopen via BAO (Beraad Ambtelijke Opdrachtgevers) en/of BAG (Bestuurlijke Ambassadeursgroep).

Resultaten

Er is veel bekendheid met innovaties en optimisme over de wil en het vermogen om te innoveren. De monitor heeft daarnaast veel informatie opgeleverd, waarmee het vervolg op innovatie ontwikkeling, kennisdeling van opbrengsten kan worden vormgegeven.

Hieronder wordt per onderzoeksvraag ingezoomd op de resultaten:

1. Is de Kennis en innovatieaanpak van het HWBP doelmatig?

Uit de monitor blijkt dat er veel redenen zijn om te innoveren en er wordt een grote opbrengst door innovaties gerapporteerd. De doelmatigheid van het programma is af te leiden door de scoring van de respondenten op een aantal indicatoren: Bij 2 van de 3 projecten (66%) heeft de toepassing van nieuwe kennis en innovaties een besparing in geld opgeleverd, gevolgd door meer draagvlak vanuit de omgeving (64%) en een verbeterde ruimtelijk inpassing en kwaliteit (61%). Bij ruim de helft van de projecten (55%) is sprake van een bijdrage aan circulariteit en emissiebeperking. Bij circa 40% van de projecten hebben de innovaties een bijdrage geleverd aan samenwerking, biodiversiteit en veiligheid. Overige opbrengsten van de innovaties zijn meekoppelkansen (30%) en een verkorting van de doorlooptijd (22%).

Hieruit kunnen we de conclusie trekken dat de Kennis en Innovatieaanpak *doelmatig is, tegelijkertijd is er ruimte om de doelmatigheid nog verder te verhogen.*



redenen om te innoveren

Opbrengsten in euro's

Door de projecten worden belangrijke besparingen door toepassen van nieuwe kennis en innovatie gerapporteerd. Het betreft dan vooral nieuwe kennis, die de opgave van het project verkleint of simpeler maakt, waardoor besparingen tot stand komen vóórafgaand aan de planuitwerking en/of realisatie. Door 7 projecten zijn besparingen kwantitatief gerapporteerd en geëxpliciteerd, in totaal circa € 200 mln. Dit is exclusief de eerder gerapporteerde besparingen (zie monitor 2020) van € 170 mln. De gerapporteerde besparingen van € 370 mln. vormen samen de ondergrens van het rendement van het Kennis en Innovatie programma van het HWBP. De gerapporteerde opbrengsten zijn geverifieerd en geobjectiveerd door de technische begeleiders van de programmadiirectie: De resultaten zijn daarbij herkenbaar en herleidbaar. Ook wordt geconstateerd dat niet alle besparingen bij versterkingsprojecten door innovaties zijn gerapporteerd en de gerapporteerde bedragen vaak voorzichtig zijn. Door het onderzoeksbureau dat de kennis en innovatiemonitor heeft uitgevoerd is geconcludeerd dat de hierboven genoemde 7 projecten representatief zijn voor het programma.

Door een groot aantal respondenten zijn de besparingen kwalitatief opgegeven of is aangegeven dat zij de besparingen niet in geld konden uitdrukken. Wanneer de bovengenoemde bedragen ge-extrapoleerd worden naar alle uitvoeringsprojecten waarvan een beperkte schatting of geen schatting is gegeven worden besparingen verwacht van circa 900 miljoen euro. Dit nodigt uit om verder in te zoomen op de projecten die nog geen besparingen hebben gerapporteerd, maar waarvan wel besparingen worden verwacht. Daarom wordt dit meegenomen in de vervolgaanpak.

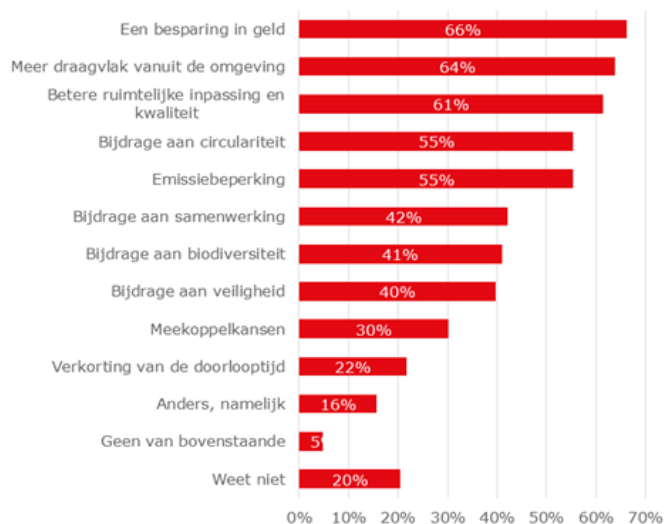
In de berekening van het rendement van de investeringen in kennis en innovatie worden alleen de besparingen meegenomen van versterkingsprojecten die de verkenningsfase in 2021 hebben afgerond. De opbrengsten die door de innovatieprojecten zelf zijn gerapporteerd, zijn niet meegenomen omdat dit potentiële besparingen betreffen en niet daadwerkelijk gerealiseerde besparingen.

Investerings in innovaties tot en met 2021	€ 139 mln.
Ondergrens opbrengsten innovaties (inclusief eerder gerapporteerde besparingen)	Circa € 370 mln.
verwachte opbrengsten	€ 550 mln. (voorzichtige schatting) € 900 mln. (verwacht obv extrapolatie)
Totaalinvestering HWBP tot 2030 (inclusief doorkijk)	4,3 miljard

Aan het totale programma van het HWBP is 1,2 miljard euro uitgegeven tot en met 2021. Hiervan is 139 miljoen besteed aan de investering in innovaties. Daarnaast loopt al een aantal versterkingsprojecten die vóórbij de verkenningsfase zijn, waarvan de kosten van de komende jaren tot en met 2030 al bekend zijn. Alles bij elkaar komen de investeringen tot en met 2030 dan uit op een totaal van 4,3 miljard euro. De besparing door innovaties bedraagt 10 a 20%.

2. Belang van de Kennis- en Innovatieaanpak voor de HWBP programma doelen?

De innovaties dragen naast een besparing in geld op meerdere vlakken bij aan de programmadoelen (draagvlak, imago, omgevingskwaliteit). Deze directe opbrengsten zijn bij onderzoeksvraag 1 benoemd en zichtbaar in onderstaande figuur.



opbrengsten

Respondenten verwachten doorgaans een grote bijdrage van de innovaties aan toekomstige HWBP projecten. Volgens bijna driekwart van de respondenten (71%) worden dankzij de K&I-Agenda kennis en innovaties beter met elkaar gedeeld; 61% vindt dat deze dankzij de K&I Agenda makkelijk te vinden zijn. Uiteindelijk noemt ruim de helft (55%) dat kennis en innovaties dankzij de K&I-Agenda meer worden toegepast

Bekendheid

Gemiddeld aantal bekende innovaties: Op zowel dijkerosie, piping, macrostabiliteit, project aanpak en innovatie dijkconcepten kent ca 95% van de respondenten 1 of meerdere innovaties

	Overwogen	Ontwikkeld	Toegepast
Gemiddeld aantal innovaties	9,1	3,1	4,5

Gemiddeld aantal innovaties dat is / wordt overwogen / ontwikkeld / toegepast binnen projecten

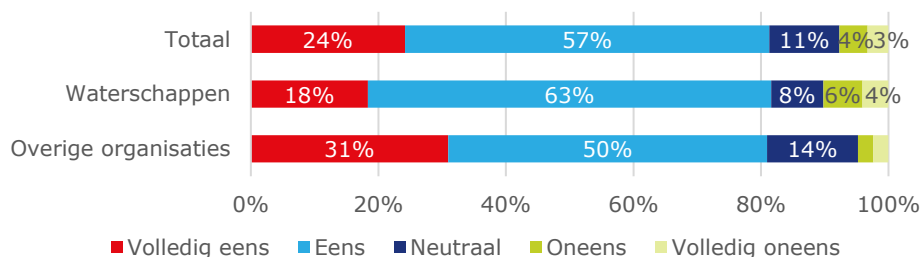
3. Verbetermogelijkheden

Er lijken weinig belemmeringen te zijn: Als innovaties niet worden toegepast is dat vaak omdat traditionele oplossingen voldoen of omdat tijd en capaciteit ontbreekt.

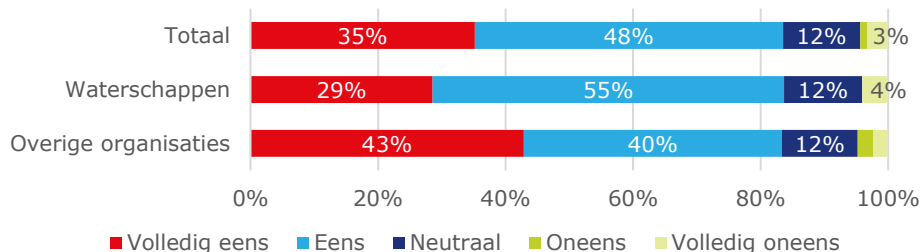


De juiste elementen zijn aanwezig om verder te groeien en verbeteren.

Binnen ons projectteam / onze organisatie is voldoende kennis aanwezig om te innoveren



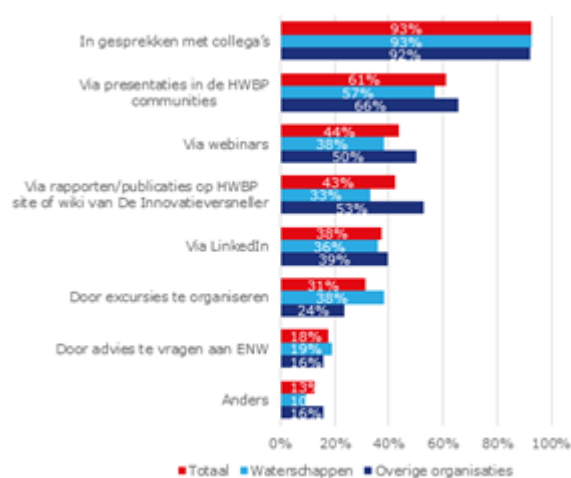
Binnen ons projectteam / onze organisatie is voldoende motivatie aanwezig om te innoveren



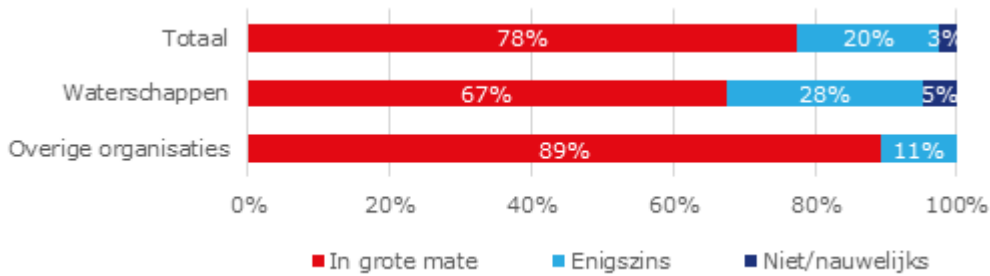
Instrumenten als 100% subsidie, inzet BGT en risicovangnet worden door ca. 70% als ondersteunend ervaren. De helft van de respondenten weet niet of Comply or Explain en de Innovatieversneller innovatie bijdragen.

	In grote mate	In beperkte mate	Draagt bij	Draagt niet bij	Weet niet
100% subsidie voor innovaties op de HWBP K&I portfolio	62%	15%	77%	1%	22%
Risicovangnet	46%	15%	77%	2%	21%
begeleiding vanuit de programmadirectie	35%	30%	65%	10%	25%
budget voor kennis en innovaties van gemiddeld 10 miljoen euro per jaar	46%	16%	62%	2%	36%
ondersteuning door De Innovatieversneller	27%	18%	45%	7%	48%
aanpak Samen Innoveren (Comply or Explain)	16%	19%	35%	11%	54%

Kennisuitwisseling loopt vooral via persoonlijk contacten. Begeleidingsteams, Adviesteam en HWBP Community worden benut.



Meer dan 95% geeft aan dat de manier van aanbesteden van invloed is op het initiëren en uitvoeren van innovaties.



4. Ontwikkelingen van de resultaten van de Kennis- en innovatieagenda

Het besparingspotentieel is groot: Er bestaat een noodzaak om de projecten die nog geen besparingen rapporteren te benaderen voor deze besparingen. Er wordt noodzaak ervaren om de potentiële besparingen voor de toekomst verder te identificeren en te verzilveren daar waar mogelijk. Het positieve beeld en de opbrengst van innovatie zet door. Ontwikkelde kennis (gedrag van de dijk) kent een bredere doorwerking dan de productinnovaties omdat kennisinnovaties vaak breed worden beschouwd en product innovaties meer per project toepasbaar zijn.

Innoveren kost tijd: veel is bekend en wordt beschouwd, maar nog niet alles wordt toegepast. Dit laat potentie zien voor de toekomst. Met de huidige toepassing is er al veel direct en indirect rendement.